

— Portré, akt: festészeted emberközpontúsága mellett bizonyít. Megkérdem: van-e a művészet értékrendjében emberi egyenlőség?

— Az ember sokféle. Én azt a fajtát szeretem, mely tiszteletet parancsol. Aki- nek a paraszti közösségben előre kellett köszönnünk, s nem volt szabad visszanyel- velnünk. Nem véletlen dolga, hogy egy festő kit választ modellül. Én alakjaimban anyai nagyapámat keresem, akit személyesen ugyan nem ismertem, de tán mindenki pástora, mindenki nagyapja lehetett. Parasztmadonnáimban pedig asszony, feleség emberi nagyságát.

— Legjobb volna beszélgetésünket e szép ars poeticával zárni. De még engedj meg két villámkérdést. A kritika betölti-e hivatását úgy, mint az alkotóművészet?

— A kritika keveset vállal a képzőművészet mai valóságából. Feltűnésvágy jel- lemzi, néha elvetélt alkotói törekvések apológiája. Pedig a jó kritikára a művészet- nek — mint tudatosítóra — nagy szüksége lenne.

— Az ötvenes években kezdte festeni. Vannak-e korszakaid?

— Inkább az egységet hangsúlyoznám pályámon. De nagyjából elkülöníthető az indulás tapogatózó bizonytalansága, aztán a keserves élet fölötti Nagy Istvánra emlékeztető borongás, később a freskó felé tájékozódó dekorativitáshajlam, a ma- gyar ikon megteremtésének és a másoktól különbözni akarásnak a szándéka, leg- végül a témák részletesebb, melegebb színeket termő kidolgozása.

GREZSA FERENC

NÉMETH JÓZSEF: ASZÁLY